

20. maj 2016

Ansøgning om støtte til Naturvidenskabernes Hus

Naturvidenskabernes Hus fremsender hermed ansøgning om fortsættelse af Viborg Kommunes tilskud til driften af huset på 1,0 mio. kr./år i årene 2017, 2018 og 2019. Ansøgningen fremsendes som opfølgning på et møde om Naturvidenskabernes hus, hvor bl.a. følgende deltog: Torsten Nielsen fra Viborg Kommune, Filantropidirektør fra Realdania Anne Skovbro og Niels Due Jensen fra Poul Due Jensens Fond, hvor sidstnævnte var initiativtager til mødet.

1. Baggrund og indsatsområder

Tilblivelsen af Naturvidenskabernes Hus er dybt funderet i samfundets behov for, at flere unge vælger en uddannelse inden for naturvidenskab og teknologi. Naturvidenskabernes Hus er et privat non-profit besøgs- og udviklingscenter. Huset blev grundlagt på baggrund af et frugtbart samarbejde mellem erhvervslivet, kommunen, private fonde samt uddannelsesinstitutioner på forskellige niveauer. Huset blev indviet i efteråret 2009.

De 3 vigtigste indsatsområder i Naturvidenskabernes Hus er besøg af elever og lærere i huset samt Jet-Net.dk og Naturfagsmaraton. De enkelte områder er uddybet i nedenstående gennemgang. Herudover udvikler, leder og deltager vi i en lang række udviklingsprojekter fx Rumrejsen 2015.

1.1 Besøg af lærere og elever i huset

Naturvidenskabernes Hus har en række tilbud til skoler og gymnasier, som besøger huset. Det er undervisningsforløb med særligt fokus på anvendelsesorientering og inddragelse af cases fra virksomheder. Et eksempel er forløbet Rent vand til Karago, hvor eleverne arbejder med, hvordan Grundfos' LifeLink-teknologi kan anvendes til at skaffe rent vand til den kenyanske landsby Karago.

Efter husets åbning i 2009 var der stor interesse fra skoler for at besøge huset, men i perioden 2011-2012 var der relativt få besøgende. De seneste 3 år har der været en stor stigning i antallet af besøgende skoler. I 2015 besøgte mere end 1000 lærere og 6.200 elever huset, hvilket er en stigning for henholdsvis lærerbesøg på 100 % og elevbesøg på knap 50 % i forhold til året før.

1.2 Skole-virksomhedssamarbejde, Jet-Net.dk

Naturvidenskabernes Hus har gennem årene opbygget unikke kompetencer inden for skole-virksomhedssamarbejde. Disse kompetencer er nationalt anerkendte både i Undervisningsministeriet, skoleverdenen og erhvervslivet. Netop mødet med rollemodeller og cases fra virksomheder er et nødvendigt og effektivt bidrag til at inspirere unge, til at vælge en uddannelse inden for naturvidenskab og teknologi.

Naturvidenskabernes Hus har sammen med Industriens Fond og en kerne af fem større danske virksomheder (Danfoss, Grundfos, Novozymes, Sweco og Coloplast) etableret et landsdækkende netværk for skole-virksomhedssamarbejde i Danmark – Jet-Net.dk. Gennem Jet-Net.dk igangsætter, udvikler og fastholder Naturvidenskabernes Hus lokale 1:1 samarbejder mellem skoler og virksomheder. Gennem samarbejdet med virksomhederne udvikler lærerne kompetencer i at inddrage eksempler fra virksomheder i undervisningen og får samtidig viden om jobmuligheder hos teknologivirksomheder, som de kan anvende, når de vejleder elever i studievalg. Gennem samarbejdet med virksomhederne oplever eleverne værdien af naturvidenskab og teknologi. Eleverne møder samtidigt medarbejdere på virksomhederne, der arbejder inden for området, og som kan inspirere dem til en fremtid med naturvidenskab og

teknologi. Jet-Net.dk arrangerer hvert år to nationale events: *Girls' Day in Science* og *Kloge Hænder*. Der er nu mere end 55 virksomheder med, som alle lokalt samarbejder med én eller flere grundskoler og gymnasier. Der er både store og små virksomheder med i Jet-Net.dk fordelt på alle fem regioner – også på Bornholm. Ingen har tidligere lykkedes med at engagere så mange virksomheder i at samarbejde med lokale skoler. Naturvidenskabernes Hus har såvel nationalt som internationalt fået stor anerkendelse for denne bedrift.

1.3 Naturfagsmaraton

I Naturfagsmaraton udvikler begejstrede elever deres egen idé til et produkt og samarbejder i teams om innovation og udvikler deres opfindsomhed. Samtidig udvikler de deres faglige viden gennem praktisk og undersøgende arbejde, hvor de anvender både hoved og hænder. En af Naturfagsmaratons særlige styrker er, at den appellerer til flere forskellige elevtyper og synliggør vigtigheden af, at alle elevtyper deltager i innovationsprocessen for at udvikle et godt produkt. Naturfagsmaraton skaber mulighed for at kombinere de praktisk orienterede med de teoretisk orienterede elever, så alle oplever succes i opgaveløsningen. Evaluering af Naturfagsmaraton viser, at 85 % af lærerne gennem Naturfagsmaraton er blevet inspireret til at arbejde med åbne opgaver i undervisningen.

Naturfagsmaraton er i dag Danmarks største naturfagskonkurrence. I dette skoleår deltager 20.000 elever og ca. 900 lærere i 41 kommuner. I Viborg Kommune deltog 575 elever fra 5. og 6. klasse i Naturfagsmaraton.

2. Naturvidenskabernes Hus skaber værdi for Viborg Kommune

Naturvidenskabernes Hus bidrager til vækst og udvikling i Viborg Kommune på mange forskellige måder:

- Børn og unge i kommunen inspireres til en fremtid med naturvidenskab, hvilket især er en fordel for virksomhederne i kommunen.
- Indsatsen sikrer samtidigt, at flere unge uddanner sig inden for områder, hvor der er mange jobmuligheder.
- Adgang til kvalificerede medarbejdere medvirker til at fastholde eksisterende virksomheder – samt tiltrække nye virksomheder til kommunen.
- Veluddannede borgere bidrager til at skabe vækst i kommunen.
- Virksomheder i kommunen får gennem Jet-Net.dk adgang til et unikt nationalt netværk for skole-virksomhedssamarbejde. I netværket deltager bl.a. Danfoss, Haldor Topsøe, Novo Nordisk og Vestas. Bestyrelsesformand for Danfoss Jørgen Mads Clausen er formand for netværket.
- Huset bidrager til skoleudvikling i kommunen, det sker gennem mange forskellige indsatser: besøg af lærere og elever i huset, rollen som kommunens naturfagskoordinator og gennem en lang række udviklingsprojekter fx projektet "Animationer af naturens fænomener".
- Kompetenceudvikling af lærere i kommunen sker gennem kurser, workshops, aktionslæringsforløb og gennem deltagelse i udviklingsprojekter fx projektet "Sammen skaber vi Fremtidens Skole", som er støttet af A.P. Møller Fonden, og hvor lærere opkvalificeres i den nye fælles faglige naturfagsprøve.
- Huset trækker fondsmidler til kommunen, senest 6,5 mio. kr. fra A.P. Møller Fonden og 6,6 mio. kr. fra Novo Nordisk Fonden.
- Huset har 13 medarbejdere samt en række løst tilknyttede konsulenter, og bidrager på den måde også til beskæftigelse i kommunen.
- Naturvidenskabernes Hus arbejde er nationalt kendt og anderkendt, og huset er på den måde med til at sætte Bjerringbro og Viborg Kommune på landkortet.
- Internationalt har vi blandt andet holdt tale i FN og hos den danske generalkonsul i New York, hvor vi var inviteret af den danske minister for Børn, Undervisning og Ligestilling Ellen Trane Nørby.
- Husets unikke arkitektur styrker Viborg Kommunes brand som visionær og fremsynet.

3. Økonomi

Naturvidenskabernes Hus har en årlig omsætning på ca. 11 mio. kr. Heraf er ca. 8 mio. kr. indtægter vedr. konkrete projektaktiviteter, finansieret primært af private fonde og andre tilskudsydere fx Nordea-fonden, Novo Nordisk Fonden og Fremstillingsindustrien. Det er gennem årene med stor succes lykkedes Naturvidenskabernes Hus at fundraise til projektaktiviteter i et meget konkurrencepræget og presset marked. De resterende 3 mio. kr. af den årlige omsætning dækkes af tilskud til basisdrift, hvilket giver en god balance.

Fra 2017 udløber aftaler om tilskud til basisdrift på henholdsvis 1,0 mio. kr./år fra Viborg Kommune og 2,0 mio. kr./år fra Astra (tidl. NTS-centeret). Basisdriften på 3,0 mio. kr. går til driften af Naturvidenskabernes Hus som besøgscenter, udgifter til husleje på ca. 1,2 mio. kr./år, pedel, servicemedarbejder og vedligehold mv.

Overhead på projekter bidrager til basisdriften gennem finansiering af en del af administration og kontorhold. Det er dog ikke muligt at finansiere driften af et helt besøgscenter gennem overhead på projekter. Fonde, som støtter konkrete projektaktiviteter i huset, accepterer ikke den type overhead, da det ligger langt ud over sædvanlig overhead til administration og kontorhold.

Ejerstrukturen er således, at Fonden Naturvidenskabernes Hus ejer bygningen, hvorfra aktieselskabet Naturvidenskabernes Hus udfører sit virke. Når huset har eksisteret i 10 år, dvs. ultimo 2019, er det muligt at fusionere fonden og aktieselskabet, hvilket betyder at huslejen på 1,2 mio. kr./år bortfalder. Derfor vil der fra 2020 ikke være behov for tilskud til basisdrift fra Viborg Kommune.